

A „KELET” előfizetési díja:  
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva  
Egész évre . . . . . 16 frt.  
Félévre . . . . . 8 „  
Negyedévre . . . . . 4 „  
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.  
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Az ÉRTÉKESBÉ CZIKKEK DIJAZTATNAK.  
Kéziratok nem adának vissza.

Kiadó-hivatal:  
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1879. febr. 13.

(?) Annyi hírelés és czáfolat, ismét hírelés és ismét czáfolat után, tehát, elvégre csakugyan aláíratott az orosz-török végleges békeszerződés, megoldásaul mindama kérdéseknek, melyeket a berlini munkálát függőben hagyott s mint nem európai kérdéseket, elintézés végett magokra a közvetlenül érdekelt felekre: az orosz és török hatalmasságokra bízott. A részletek felől ugyan még alig hozott a hírverő felvilágosításokat s csak éppen a hadikárpótlás összege és fizetési módzatai ösmertések, de ez adatok — ha következtetni lehet belőlük a többiekre — azt látszanak tanusítani, hogy az orosz nem föltöbb tulcsigázott követeléseket formált s ha csakugyan igaz, hogy az orosz hadak ki vonulásukat a tulajdonképeni török földről immár meg is kezdtek s mint ígéri: 35 nap alatt be is fejezik, akkor, erről az oldalról legalább, némi bizalommal tekinthetünk a tavasz elé, melyre — mint egy nagy fizetési napra — a keleti kérdés oly sok váltoja állított ki. Szerbia, Románia, Montenegro immár leszámolt; Ausztria-Magyarország az occupatiót, részben legválság, végrehajtotta s most, az orosz visszavonulással, délen is rendezett állapotok bekövetkeztére nyilván kilátás: majdnem meri az ember reményleni, hogy tavasszal nem csakugyan a pesszimisták fölfogása fog érvényesülni, hanem talán-talán sikerülni fog e vén Európának kiált csonkjait valamelyes nyugalomba helyezni, e vaktában megindított nagy actio: a keleti kérdés olyan a milyen megoldása után.

Nem tagadhatni, hogy e reménykedésbe sok optimizmus is vegyül; már általában az orosz diplomácia jelleme s hozzá az a húzódozás, mely a bulgáriai szervezkedésben, tulajdon a rumeliai bujtogatásokban, legújabbban pedig Szilisztria elővéde iránt támasztott jogosulatlan követeléseken nyilatkozik: mind megannyi ok a gyanura, hogy az oroszoknak fél-szembe legalább oly terveken függ, a melyek a berlini megállapodások meghusítását czélozzák s ha csakugyan való, hogy Arab-Tabia birtokára azért vágyik az orosz annyira, mivel a dunai várak lerombolásának kötelezettségét nem akarja komolyan venni: akkor a tavaszi békés kibonyolodáshoz fűzött optimistius reménykedések csakugyan szétfoszthat-

nak, mint egy kikeleti pára, mint egy röpke bárány-felhő.

De viszont, alig gondolható, hogy ily tervek kivitelét czélozva s Ausztria Magyarország most elfoglalt posztójával szemben hajlandó lett volna Oroszország Balkán-elvi kézi zálogát kisiklatni körmei közül. E tény egy-maga föltöbb sokat javít Európa tavaszi kilátásai mérlegén s ha vesszük azt a még mindig tartó egyértelműséget, melyet a szerződő hatalmak a berlini határozmányokhoz nyilatkozataikban mereven ragaszkodnak: inkább vagyunk hajlandók a békés, mintsem az erőszakos kibonyolódás reményét táplálni.

De, ha meg lesz e békés kibonyolódás, ne feledjük, hogy ebben a főérdem azoké, a kik az orosz-török ügyből európai ügyet tudtak csinálni s a kik az érdekközösségbe be tudták vonni a beszületbeli kötelezettség kapcsával le tudták kötni azokat az államokat is, a melyek helyzetüknél, viszonyaiknál fogva különben távol estek volna ettől az egész viszálytól, most pedig lekötelve érzik magukat saját maguk s a mivel világ irányában.

Ily egyértelmű lekötöttségével szemben — lehet, hogy vannak Oroszországnak rejtgetett aspiratioi; lehet, hogy hozott áldozataihoz mérve éppen nem találja kielégítőnek elért vívmányait — de alig hihető, hogy merjen egy teljes socialis forrongásban levő néppel háta mögött szembe szállani egész Európa akaratával, legkivált most, a midőn a rettenetes fekete halál emlékezteti a hatalmas fehér czárt, hogy porból vétettél és porrá kell lenned!!

Határzár Románia ellen. Zay Adolf képviselő ur a kereskedelmi miniszter urnak az általa tett interpellációra adott felelete alkalmával határozottan azt állította, hogy az állategészségügy érdekében szükséges határzárnak tilalma Romániával szemben jelenleg fenn nem áll. Nehogy a képviselő urnak azon pozitív nyilatkozata az üzleti világot és az érdekelt vidéket tévútra vezesse, a legmegbizhatóbb forrásból közli a „N. H.” a következőket:

Miután Romániában a marhavész kitört és jelenleg is uralkodik, az 1874. XX. t.-cz. 13. §-a értelmében Románia irányában szoros határzár alkalmaztatik, s ennél fogva valamennyi kérésző al-

nak beszélték róla. Egyedül a grófné gondolt rá, s mertül el gyakran egy kis arckép szemlélésébe, mely azon hálátlan ábrázolta, ki megcsalta őt, s kit ő most is szeretett.

Tizenkét évvel ez események után, egy reggel, éppen midőn Orbigny asszony kilepett gyónatójából, mert elválása óta, szíve bucsút mondván a szerelemnek, a vallásban keresett vigasztalást, Javiole egészen eljédre rontott be urnőjéhez, s jelentette, hogy egy idegen férfi azonnal beszélni kíván vele.

— Miféle idegen? kérdezte Orbigny asszony, — Egy egészen idegen férfi, magas mint a mi sekrestyészünk, szóval olyan, mint egy nagy dzsidás, de sisak nélkül, s aztán szakállá van! arczából csak szeme s nagy bajusza látszik. . . Merőn eliseb állottam, s úgy néztem szeme közé. Mondtam neki, hogy asszonyomnak most dolga van; erre leült s most várakozik.

Javiole most először életében nem vett figyelembe egy bizonyos fekete tyukot, melyet ő nevelt, s mely mindenív követte lépteit. A tyuk hasztalan kotyogott neki nyugtalanul. Javiole el-képpedve, le nem vette szemét a grófné arczáról. Orbigny asszony megunva hasztalan kérdéseket intézni kezdte, lement a földszintre. Aliglépett be azon szobába, hol az idegen jövevény várt rá, nagyot sikoltott.

— Igen, én vagyok, szót a gróf, megcsókolvá neje kezét.

Különös borzadás futott végig a szegény gyámoltalan nő tagjain.

Oly izgalom vett erőt rajta, melynek emléke még nem mosódott el szívéből. Arcza lángba borult, s egészen megzavarodva kiáltott fel: — Oh! istenem! őn az! . . . őn Raoul!

A gróf, ki nem bocsátotta el neje kezét, most ujjalag ajkaihoz emelte s körül nézve mosolygva szót:

— Kedves barátnóm, most szót se többet. Adósságaim vannak, folytatá.

Orbigny asszony az ajtóhoz szaladt.

— Senki számára nem vagyok itthen, ki-áltott, s remegve, szorult kebelébe, dobogó szív-

lat — minden ezen állatok nyers termékeihez számítható czikk — továbbá használt istálló-eszközök és marhaszerszám, végre viselt ruha és rongy feltétlenül visszautasított. Hogy pedig ezen szoros határzár jelenleg tényleg teljes szigorúsággal fentartatik, mutatja az a körülmény is, hogy a legutóbbi időben több határszéli megyéből, jelesen Csik- és Fogarasmegye közönsége részéről kérvények érkeztek be a kereskedelmi miniszteriumhoz, a melyekben a határzár megszüntetése kérelmeztek, azonkívül egyes vidékek némely czikkok, pl. bór, machaször, gyapju, stb. szabad bevitelért folyamodnak.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnapielő d. u. 5 órákor Horváth Boldizsár elnökelete alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette a rendőri büntető tjavaslatot. Pauler Tivadar igazságügyminiszter általánoságban indokolván a tjavaslatot, annak részletes tárgyalása alapján való elfogadását ajánlja.

A czimből rendőri szó az előadói indítványára kihagyatik, úgy hogy pusztán kihágásokról fog szólni a tjavaslat.

Az 1. §-t, mely a kiskorúak büntetendőségéről szól s a büntető törv. könyv 85. §-ával egyenlően szól, az előadói függőben hagyatni kívánja.

A 3. §-t, mely a 4-nél Dárday Sándor felveti a budapesti dologház kérdését, mely intézet javító háznak éppen nem tekinthető. Pauler miniszter megjegyzi; hogy az új fogház rendszerünk keretében egyáltalán nem illik, s így kombinációba nem vehető. Apáthy István a szándékoskosságot kívánja a kihágás büntetendőségének feltételéről kimondatni, főleg idegenekre nézve, kik egy városba jönnek, anélkül, hogy a helyi szabályokat ismernék. E módosítás több oldalról me-lőztetvén, Juhász Mihály indítványára a §-két részre osztatván, az valamint 5—14. §§-ok cse-csekély stiláris módosításokkal elfogadtattak. A büntetéseket elsoroló 15. §-nál Dárday Sándor az elközbás kérdést, — mely a legszokottabb rendőri büntetés s a corpus-delictik elközbásától lényegesen eltér — szabályoztatni kívánja.

Teleszky előadó kiemelvén, hogy főbűntetéseknél a törvénykönyv az elközbást nem ismeri, — a §-t függőben hagyatni kéri, mit a bizottság elfogad.

A 17-ik §-ban a 25 kr. minimum helyett előadói indítványára 50 kr. fogadtatik el.

A 18. §-t változtatlanul hagyatván, a 19.

vel, szeméi könyvekkel telve, omlott le egy közel álló karszékre.

— Kegyed imádásra méltó, folytatta a gróf elértékonyultán; egyedül kegyed ismert reám s pedig tegnap két hajdani barátom társaságában vacsoráltam, kik el sem akarták hinni, hogy még létezem.

A gróf karját nyultotta Aureliának, hogy a divánhoz vezesse.

— Minő kezek! mintha csak husz éves leánykás volnának, tette hozzá, neje kezét szemlélve. Azt hihetné az ember, hogy kegyedre nézve egy év nem több hat hónál!

Orbigny asszony főleg lésunkta szempilláit, s a gróf melléje ült.

— Így ni! szót, most beszéljünk ügyeinkről; legelőbb is azon kezdem, hogy nevem Saint Eve ur, s Mexikóból jövök. D'Orbigny ur meg-halt, ne támasszuk fel többé.

Köztünk legyen mondva, igen sok hitelezője is volt.

A gróf most rövid vázlatát adta tengeren-tuli vándorlásainak. Semmi különöst nem látott sehol, ugyanazon ostobaságok, s ugyanoly ember-láthatók mindenütt. Noha száz ezer franknyi vagyonnal rendelkezett; de a pénznek az a saját-gos maníája van, hogy nem ül meg zsebében. Egy napon a Párisra való visszaemlékezés, mely-ről azt hitte, nem bántja többé, egészen fejébe szállt. S ennek következtében bucsút mondott a szűz erdőnek, a dus fűvű legelőnek, szélesen ki-terjedő rétek s ültetvény telepeknek avagy bölény-csordáknak, s hajóra szállt Havre felé. Remélte, hogy Párisban ismét visszatérni fiatal rugókony-ságát. A nagy sereg dollár és piaster darabok, mely-eket magával hozott Új-Orleans-ból, a baza vidám ege alatt mind elolvadtak már, de remélte, hogy neje elismerésül eddigi szerény hallgatásáért, mely-ben kivándorlása óta, folyton megmaradt, lesz oly szíves egy kis összeget adományozni, mely fedezze első költségeit.

Mialatt utazónk, e kis beszédet előadta, könnyedén minden zavar nélkül, alig vére lélek-zetet, a grófné le nem vette róla szemét egyszer is félbe nem szakított szavait, de nagy könny-cseppek gördültek ki szempillái alól.

S-nál Emmer Kornél indítványára a 8 nap helyett már 3 napi elzárásra nézve is kimondatni, hogy helyben levő javító intézetben töltsék ki a kiskorú.

— Az osztrák kabinetválságról a következőket írják:

Pretis fogadása után Andrássy grófot hivatta ő felsége, a ki hosszabb ideig volt az uralkodónál. A találgatások Auersperg cabinetjé-nek ujjaalakítása és Pretis megbízása közt osz-lanak meg. Most ujra fölmerült Hobenwarth neve is. Taaffe tagnap bucsuzott el Andrássytól.

Mint a Neue freie Presse jelenti, tegnap értekezletet tartottak az osztrák miniszterek, melyben a cabinetválsággal foglalkoztak, nevezé-lesen azzal a kérdéssel, hogy minő állást foglal-nak a jelen kormány tagjai, ha a cabinet ujja-alakítása jönné napirendre. Unger és Auers-perg a leghatározottabban vonakodnak megma-radni állásukban, azért ha más combinatio nem sikerül, mint az ujjaalakítás, az imént említették körül fogja folytatni működését a cabinet. Az el-nökséget Stremayr veszi át, mint a cabinet legidősebb tagja, de hir szerint Pretist is aján-lották, a ki ma hivatott is ő felsége. Az uralko-dó Latour tábornokot is fogadta ma, a kinek egyszer már fölajánlották a cabinet megalakítását. Latour azonban nem fogadta fel a megbízást. A cabinet ujjaalakításának kérdését a legközelebbi napokban eldöntik. Dumba, Herbst, Kurand és Sturm péntekre összehívták az egész al-kotmányhűpártot, hogy megbeszéljék a helyzetet.

A „Presse” jelenti: Ő felsége fogadta ma Auersperg, Pretis, Stremayr és Horst, mi-nisztereket és Taaffe grófot is, a ki ma este utazik Innsbruckba.

A „Deutsche Zeitung” értesül, hogy Glas-ser, Chlumcky és Unger határozottan kijelen-tették, hogy nem vállalnak tárczát, ellenben Stre-mayr és Horst készen nyilatkoztak az új cabinetbe való belépésre.

Ő felsége tegnapielő fogadta Auersperg hg miniszterelnököt, továbbá Stremayr, Pretis báró és Horst báró minisztereket és Taaffe grófot. Az utóbbi tegnap utazott el Innsbruckba. Az alkot-mánypárt körében az occupatio kérdéseit illetőleg egyetértő megállapodást igyekeznek létrehozni. Az e czélból tegnap tartott értekezleten körülbelül husz képviselő vett részt, köztük Dumba, Wolf-rum, Kopp, Sturm, Suess, Gross és mások. Az esz-

— Megváltozottak talál kegyed? szót a gróf, s hanyagul meg fogott kezével pár ószült fűrtöt, mely halántékán csüngött alá; s demokra-tikus szakállt is tán némi hiúságból viselem. . . Nem mindenki hasonló kegyedhez. . . Az ember megvéreül.

Orbigny asszony összefogta kezét.

(Folyt. köv.)

A pestisről.  
Közl: L. Bodor László.  
(Folytatás.)

Különös feljegyzést látunk Sprengelnél e pestis-ről, melyet leginkább azért közlünk, mert látszik, miként vélekedtek akkor a pestisről s a pestisokozta zürzavarban az orvosi tudomány gyar-lósága minő eszközökhöz folyamodott a baj orvoslá-sára. A 3-ik kötet 251 lapján olvassuk: levegő veszélyesség okozza a pestist, azt tapasztalták a Hu-genották holttesteit megbűzhődése alkalmával, so-ká zárva volt pincoz megnyitásokor, az olasz par-tekön álló vizek magbűzhődése alkalmával a klóá-kák mephitizes ellenben némely tapasztalatok sze-rint nem segíti elő a pestis terjedését. Paré ál-lításaként az indulatok, főként a félelem a pes-tist megkapasát elősegíti. Paraelsusként a pes-tist Saturnus okozza, mely a kénkövér egybefüg-gésben van (!) A pestis: víz, levegő és földtűz. Praeservativa: Lachenknoblunch (fodorka), Tene-rum scordium, Szarucsont égetés, puszkapor operment kénkövél, szalmát borral égetni, szagos szelenczék s végül ürmös bort inni. Orvosság: Theriak, Methridiat, vassicator; antidotum: ludvér vad rókfával, ánis, köménymeg, kámför s a többi.

1575. Magyarország és Erdélyben pestis.

(Bethlen F.)  
1579. Schweitzban pestis, mely az embereket megtelezede. Sprengel szerint szeszese vizet és Rhenusi bort használtak praeservatívának vegyit-ve. Azért megelőző évben, hideg és nedves nyár közepén, a pestissel összefüggésben kitör az ugy-nevezett „keich pusten” (talán számarhurut), mely majdnem egész Európában uralkodott 5—6 hó-

Hirdetési díjak  
Hatoszor hasábozott gárdmord sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdi minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:  
Bécsben: Oppell Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-haus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Volger (Wallfisch-gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod Budapest. Siervitátor 5. sz.

Nyitási díjak  
gárdmord sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:  
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

mezsere egy legközelebb tartandó értekezleten foly-tattatni fog, mely szintén teljesen bizalmas jelle-gű lesz.

Az osztrák miniszterválság legújabb stádium-máról a Bud. Korr. ma esti száma a következőket jelenti:

Bécsi hírek szerint valószínű, hogy Stre-mayrnek még a mai nap folyamában sikerülni fog az eddigi cabinetet reconstituálni oly formán, hogy az elnökségen kívül még a vallás- és köz-oktatásügyi tárczát is elvállalja, míg a többi mi-niszterek Unger kivételével megmaradnak, gróf Taaffe pedig esetleg átveszi a belügyminiszeri tárczát.

Azt hiszik, hogy az eddigi miniszterium fel-mentése s az új kormány kinevezése már holnap, legkésőbb holnapután megjelenik a Wiener Zei-tung-ban.

Hg. Auersperg az osztrák, és nem a kö-zös legfőbb számszék elnökévé nevezetett ki.

Külföld.

Konstantinápolyból írja a „Politische Correspondenz”: „nak f. hó 6-ról: Fournier fran-czia nagy követ szerencsét kíván magának amaz eredményhez, melyet azáltal nyitott ki, hogy a szul-tánt rábirta oly pénzügyi combinatio elfogadására, melyet alkalmasnak tart a török pénzügyiügyors fölszégelésére. A párizsi Comptoir d'Escompte” kép-viselője, Tocqueville, ez intézet nevében 8 millió font sterling előleget ajánl fel, melynek először is a kaimék visszavételére, azután bizonyos adós-ágok kiegyenlítésére s végül bizonyos belső re-formok végrehajtására kell szolgálnia, melyek közül a legutóbbiak a csendőrség alakítása Ana-tólia részére és a törvényszék ujjaaszervezése.

Az ottoman-bank egy legújabbban közölt jelentése szerint a kiadott összes kaimék 1600 mil-lió piastert tesznek ki, melyek közül azonban már csak 1491 millió van forgalomban s ezek körülbelül 75 millió frankot képviselnek. Ez őszszeg tehát elegendő volna, hogy az őszszeg papirpénz ki-vo-nassék a forgalomból. Az előleg maradákból bi-zonyos sürgős adósságok volnának fizetendők, t. i. előlegek, melyeket a helyi bankok adtak. Ez adós-ágok némelyike Zubdi pasa utolsó pénzügyminisztertől erednek, ki kevés hóval bukása előtt 600,000 fontot vet fel a kaimék visszavételére és a vámjövedelmeket az egész 1880. évre elzárlo-gosította.

Tocqueville terve szerint a török kormánynak a várnok és a közvetett adók kezelését végleg és

napig Rómában oly irtózatosan lépett föl, hogy ott 9000 gyermeket vitt el. Franciaországban, a nehé léleket miatti hangról berbéses hurutnak hívták, Hollandban az esőzések folytán képződött moosárok kibőzölésének tulajdonították. Német-országban az izzasztó szerek jó hatásának biaz-nyultak. Használták az érvágást is. (Spangell)

Ez évben szép tavasz, de nedves, hideg nyár volt. Szent János naptól Bartholom napig foly-vást esett, a miatt a gabna nem érhetelt meg. Az aratók, a hideg miatt alig tudtak aratni és a szobát is fűtni kellett. Egy különös betegség tűnt még fel ez évben. Főfájás, láz és erőtlenségből állott. Gerába e betegséget kappankórának nevezték. Csak pár óráig tartott azután jobban lett a beteg.

Galterer szerint 1487-től 1505-ig uralko-dott Chinában Hong-csi császár idejében az a nagy éhség, mikor a szülők gyermekeiket is megették. A délkeleti tartományokban pestis. Szüntelen föld-ingásról tesz még említést.

1585. Erdély és Magyarország éhség, dög-halál. (Spanger 1586-ra írja.) Bel Mátyás szerint Nagy-Szombat majd egészen kihalt.

1586. Magyarország, Ausztria és Török-or-szágbán nagy pestis. Pozsony és Zágrábban rend-kívül nagy földrázkodás volt. (Spanger.)

1583. Szimnárban, Aleppóban 3 hó alatt 12,000 haltak el pestisben. (Mátyás Daetk.) Pon-topidan szerint Koppenhágában 9000 ember pusztult el e betegségben.

1583. Szilésziában éhség. A szegények kö-zül sokan haltak éhen. A pestis is pusztított, (Sommerberg Venelius.)

1585. Istvánfi szerint Magyarországon a nagy pestisen kívül sok csoda történt. Január ele-jén Pozsony, Zágráb, Magyarország és Illira több más városában földrázkodások. Bécsben oly nagy volt a rázkodás, hogy néhány ház meghasadott s az a magas, költséges és pompás mivű torony (hihetőleg a St. István templom tornya) a szom-szédok nagy rémültsére már-már ledőlni látszék, s néhány toronyka róla, a szomszédok nem kis veszélyére le is omlott. Ó-Várnál a Duna és Lait-



határozatlan időre ki kellene adni kezei közül. A közvetlen adók jövedelmének továbbra is az állampénztárba kell folynia. Egy pénzügyi consortium az összes vámközvetítési adók kezelésével Törökországban egy nemzetközi, francziából, angolokból és törökökből álló bizottságot bíz meg, mely a török pénzügyminiszteriumnak nem tartozik beszámolóval. A consortium a bevételek 30 %-át a török kincstárnak engedelmezteti.

A birodalom vámjövödelmei jelenleg körülbelül 40 millió frankra rugnak. Beesültes közgazdaság alatt legalább is megkésztetődnek.

A Toqueville által képviselt társaság kötelezte magát, hogy a megígért 200 millió frank befizetését f. év febr. 15-ike előtt vagy maga eszközözi vagy biztosítja.

Némi valószínűséggel föltehető, hogy a vámközvetítési kiváltása 80—100 millió frankot fog igényelni. E szerint 25—35 millió frank maradna még a belső reformok számára. A kormányzat mint említve volt, szándéka egy csendőri és rendőri kart szervezni európai mintára külföldi tisztekkel. Az első kísérlet a kostantini vilájetben Kis-Ázsiában fog történni. Ezt a tartományt, melyben Sinope, Ineboli és Heraklia kikötők vannak, főleg mióta ott cserkesz gyarmatokat állítottak fel, a rablógarázdálkodás nagy bűnözője. Ez időszakra Said pasa volt tengerészeti miniszter a tartomány kormányzója. Másrészt Midhat pasa is külön felhatalmaztatott, hogy Szíriában, a Salibury ismert jegyzékében felállított elvek szerint csendőri kart állítson fel.

A görög kérdésben Karatheodory pasa a Jáninára támasztott igényt szörnyűnek jelzi s azt mondja, hogy szemben az albanok fenyegető megatartásával egy szultán sem irhatna alá az államra néző ily lealázó concessziót. A stambuli ulemák és mollák bünténynek mondják Görögországnak oly területreket engedni át, melyeket meg nem bódított s meghódítani nincsen hatalmában.

Az Itálie értesül, hogy Bismarck herceg két érsekség szervezését indítványozta Elzaszban és Lotharingiában. Az egyik érseki székhely Strassburgban állítatná a fő, a freiburgi és heidelbergi püspökségekkel, a másik érsekség pedig Trierben, a fuldai, mainzói és metzi püspökségekkel. A pápa kézzelen ajánlat elfogadására, azon föltétellel, hogy Németországgal az egyházi viszály is elintéztetik.

Sőt a Riforma bizonyosnak mondja, hogy a viszályt már ki is egyenlítették és a concordatumnak elvben már meg is állapították. A császár és a pápa csak azért késnek az aláírással, mert az egyes pontokat most szerkesztik.

Pérából jelenti a Presse: A drinápolyi orosz kormányzó megajánlta vasárnap a város elölköit és főpapjait, és tudatta velök, hogy az oroszok legközelebb kivonulnak.

A prágai béke V. pontjának megszüntetéséről szóló egyezményről a dán sajtó általában mérsékeltlen nyilatkozik, kivételt csak két lap képez: a Dagbladet, mely egész magánkivül van és az erkölcsei jogra hivatkozik. A Fedrelandet a leghevesebben fakad ki az összes európai diplomácia ellen, mely nézete szerint csupa nyomorult emberből és idiotákból áll.

A magatartásról, melyet a dán kormány követni fog, különböző versek keringnek. Németországban a föld nagy kiterjedésben meggyuladt s három láb mélységre lánggal égett s így némely helyt a boglyákra rakott szénra is elégett. És mit alig bihenni, Bihigia város határán az Iliricumban egy helyre, melyet a víz körülvesz sziget alakban, az éj csendjében teméntelen sok liba és réce repülve, ott egymással roppantlárma, szárnycsapkodások és szokatlan hangu kiabálások közt összeültek, mindkét részről roppant pusztulás történt. A közel levő katonaság figyelmét magára vonta e szokatlan lármára s napfelkeltekor az ütközet helyére menve, ott mindkét nemű madárból több ezret találtak halálos sebekben megölve, úgy hogy a fris huson kívül füstöltni, szénvaló elég maradt.

1587. Lombardiában pestis, Tölen üt ki az epidemia, tavasszal pleurezia, bubóka, parosidák daganataival párosultan észlelték. Feltűnő volt a gelesztas jelenségekkel összefüggése is. A hatodik nap gyakorta vérkiömlések támadtak; ekkor lett a láz veszélyesebb, ekkor állott be a halál. Nagyobb volt a veszély mindenkor, ha az urina minősége a természetéhez közelite s ha nem volt a szomj szorított nagy. Érvágás volt mindenkéltül legelőször teendő, nem volt szabad előbb első uton kiürítésről gondoskodni, még a 15-ik nap is jó szolgálatot tett egy érvágás (Spengel). Heidenstein V-ik könyvében is olvasunk az érvágásról, de ő azt írja, hogy nem tesz jót, mert a testet hűti ugyan, de erőlenebbé tette, megjegyzendő azonban, hogy Heidenstein 1580-ban uralkodó járványról ír, mely csak hasonlított a pestishez, a menyhihen főfajás és lázzal járt, 6—8 napra halált idézett elő, de más kronikások leírásával egybevetve, nem lehetett más, mint rothaszság, de hideg, mely 1566-tól fogva Magyarországon többször jelentkezett.

1660. Ibrahim pasa Belgrádnál pestisben elhal. (Istvánffy.)

(Folytatása köv.)

lyek azt állítják, hogy a dán kormány azonnal tiltakozni fog a történet ellen, mások meg úgy vélekednek, hogy a kormány nyugodtan be fogja várni a berlini kabinetől érkezendő értesítéseket. A kormányhoz közel álló Dagens Nyheder cz. lap fejtegetései szerint kevés kilátás van rá, hogy a helyzet Dániára nézve kedvező fordulatot vegyen.

## Az angol sereg veresége a Kapföldön.

Londonban, mint onnan írják, igen izgatott hangulat uralkodik a kapföldi rossz hírek miatt. A lapok igen élesen vádolják a kormányt rendszabályait, a gyarmatügyi miniszter, különösen pedig sir Bartle Frère magatartását. Nem kevésbé élesen nyilatkoznak katonai körökben az angol hadviselés módjáról, a tábornokok vabanque játékaival, s továbbá arról, hogy különben is győztes hadi erejüket számos kisebb hadoszlopára és szolopokára fergesolták szét, a melyekkel a legmerészebb vállalatokra fogtak bele. A háború, így szólának a vádoló hangok, ép oly szükség nélkül és szándékosan idéztetett elő, mint a mily könnyelműen kezdetek és folytatottak. Eképen Angolország ellenségeinek azt a gyászos látványt mutatják, hogy az angol csapatok kafferek által verettek meg és szórattak szét, s hogy a hadsereg legdrágább zászlaját ama vadak kezében kellett hagyni.

A háború alig harmadfélszer emberből álló csapatokkal, majdnem ágyú nélkül kezdetek meg; habár tudták, hogy az ellenfél körülbelül 40.000 emberből álló erős, jól fegyverzett, fegyelmezett és transvaali boerok (hollandi gyarmatosok) által vezényelt hadsereggel rendelkezik. Szemre vetik továbbá a kormányt, hogy már néhány nap óta tudomással bírt a szörnyű katasztrófáról, s az országnak még sem adta tudtára. Az Aldershotban táborozó csapatok már néhány nappal ezelőtt parancsot kaptak hajóra szállani. Ujabbán ismét három zászlóalj gyalogság és az ötödik tüzérdandár három útege megy a Kapföldre; a második nyugatindiai ezredet is oda küldik; más két gyalog zászlóalj és az ötödik ir dzsídás-ezred szintén a kapföldi hadsereghez fog beosztattatni.

Magáról a katasztrófáról jelentik, hogy az a Tugala folyó mellett, nem messze a Sandesana csatornától történt. Míg az angolok a Pearson hadoszlop megérkezésére vártak, hogy ezzel egyesülve a kafferek állását megtámadják, s a folyón át élénk csatározást folytattak a kafferek csatárai ellen, oldalt és részben hátulról is váratlanul tizeszer erővel támadtattak meg. A bensülött csapatok a csata megkezdésekor azonnal futásnak eredtek, de a brit katonák oroszlandúval küzdöttek, s a 88. Conaught ezred vitésége 4 ágyút megmentett. Sir Bartle Frère állítása szerint Natal most komolyan fenyegetve van. Ott az 1300 önkénytelen kívül csak még 4 százada áll a B. Kent ezrednek s a 80. Straffordshire ezred csupán 6 ágyúval, míg Cetivajo, a Zulukafferek királya, egész főereggel Natal ellen fordult.

A Tugala folyó mellett szenvedett vereség Lord Beaconsfieldre annyival érekenyebb csapás, mert ezáltal az épen most összeülő parlament előtt európai és ázsiai Törökországban, valamint Afganisztánban elért sikereinek kedvező benyomása nagyon csökkenni fog. Sir Bartle Frère küldetése a Kapföldre, melytől mindenki oly nagy eredményeket várt, most igen veszélyeztetettnek látszik, s Cameron javaslata, hogy a délafrikai kolóniákat kolónia-szövetséggé egyesítsék, kivétel nélkül ismét távolabb áll, mint valaha, nem is említi az angol meetingekben lábrakapott utópiákat, melyek szerint a gazdasági krízist azáltal lehetne megszüntetni, hogy Anglia kereskedelmének megnyissák az afrikai homályos földrészt.

## A német trónbeszéd.

A császár f. hó 12-én d. u. 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órákor nyitotta meg a birodalmi gyűlést a királyi kastély fehér termében.

A terem emelvénye zsufolva volt. A teremben számos birodalmi gyűlési képviselő, tábornok és állami főtisztviselő gyűlt egybe.

A diplomaták páholyában megjelentek az orosz és a török nagykövét, több követ és a nagykövetségek, követek és számos tagja.

Balra a trónról, a szövetségtanács tagjainak élén Bismarck herceg állott.

A császárt, midőn a trónörökös, Károly, Frigyes Károly és György hercegek kíséretében belépett, háromszoros, viharos hoch-kiáltással üdvözlétek.

A császár ezután szilárd hangon felolvasta a következő trónbeszédet.

Tisztelt uraim! Midőn önöket üdvözölöm, ösztönözve érzem magam e helyen is ismételni köszönetemet isten kegyelméért, mely megoltalmazott a veszélytől és kigyógyított súlyos szenvedésből.

Együttal fiamnak, a trónörökösnek újból kifejezem elismerésem a kormányügyek vezetéséért és köszönetet mondok önöknek a támogatásért, melyben a szövetséges kormányt részesítették, hogy a törvény útján elejét vegyék az állami és kulturális életünk alapjai ellen intézett izgatásnak. Én tehát a jövőben hasonlóképpen közreműködésükre számíthatok, a mennyiben társadalmi bajaink gyógyítása befolyásolhat bizonyulna.

A szövetséges kormányok tanácskoznak az eszközökről, melyeket a tyhozás nyújthatna, hogy

megszüntesse vagy enyhítse a bajokat, melyektől közgazdasági téren szenvedünk. A javaslatoknak, melyeket a szövetséges kormányzat tettem vagy tenni szándékozom, első sorban az a céljuk, hogy új jövedelmi források megnyitása által az egyes kormányok azon helyzetbe jussanak, hogy lemondhassanak azon adók további beszedéséről, melyeket ők és az országos képviselők a legnehezebben megfizethetőnek ismertek fel.

Együttal az a nézetem, hogy összes gazdasági tevékenységünknek jogos igénye van azon támogatásra, melyet az adó és vámtügyi törvényhozás neki nyújthat és azon országokban, melyekkel érintkezünk, talán a szükséges felül nyújt is.

Kötelességemnek tartom odahatni, hogy legalább a nemzeti piac tartassék meg a nemzeti termelésnek, legalább annyira amennyire az összes érdekeinkkel megfér — és hogy ehhez képest vámtügyi törvényhozáunk közeléjük azon helyeseknek bizonyult elveket, melyekre fél évszázadon át a vámegyület üdvös tevékenysége alapítva volt, és melytől kereskedelmi politikánk 1865. óta lényeges részekben eltért.

Nem vagyok képes felismerni, hogy vámpolitikánk e fordulatát minő tényleges sikereket mutatott fel. A jelzett irányú javaslatok, a mennyiben és mihelyt a szövetséges kormányok meg egyeznek, önkön el fognak terjesztetni határozathozatal végett.

Az ez évi birodalmi költségvetésben, mely haladéktalanul önkön elő fog terjesztetni, új jövedelmi források még nem voltak kiállításra vehetők és ezért — hogy a költségvetést apr. 1-én le lehessen zárni — a szükséglet fedezését matriculáris járulékokból kellett előirányozni.

Roménium szabad, hogy a szövetséges kormányok még ez ülésszakban fogják önkön elő terjesztetni a javaslatokat a matriculáris járulékoknak más jövedelmi források által való pótlásáról.

Tanácskozáink sürgős tárgyalni említhetünk fel még az Ausztia-Magyarországgal decz. 16-án kötött kereskedelmi szerződést, mely még az önkön helybenhagyására szorult.

Azon szerződések, melyek által az 1874-ben Bernben megállapított általános postaegylet megszűlődtetett és alapeszméjéhez képest az összes forgalmi országokra nézve hozzáférhetővé tették, önkön elő fognak terjesztetni.

Ujából önkön elő rognak terjesztetni az élelmiszerek meghamisításáról és az igazságügyi törvények kiegészítéséről szóló javaslatok.

Hogy a birodalmi gyűlés megvédhesse a birodalmi gyűléshez nem tartozó polgártársak becsületét a birodalmi gyűlés egyes tagjainak kihágásai ellen, és hogy tekintélyének, a hol az félreismertetik, holló nyomtatékok szerzésének: a szövetséges kormányok tyjavaslatot terjesztettek önkön elő, mely szerint a birodalmi gyűlés azon alkotmányos joga, hogy fegyelmi hatáskörét a 27. § értelmében maga szabályozhatja, tágabb törvényes alapot nyerne.

A Kelet-Európában kitört pestisről érkezett nyugatiranti hírek sajnos! szükségesek tették, hogy óvintézkedéseket tegyünk, melyek a forgalomra nézve terhesek, a legújabb hírek azon reménynek engednek helyet, hogy az orosz császári hatóságok erőlyes intézkedéseinek sikerüljön fog a betegségnek legalább Oroszországban erőlyesen elfojtani. Mihelyt e remény megvalósul, a határforgalom ismét a két baráttállam politikai viszonyának megfelelő állapotba fog helyeztetni.

Az 1866-ki prágai béke 5. cikkének végső intézkedése bizonytalanán tevőSlezwig északi kerületi lakosságának helyzetét, és miután e kérdés megoldása Dániával ismételtlen folytatott alkudozásokban nem sikerült, és arra indított, hogy ő felségével az osztrák császárral és magyar királlyal alkudozást kezdtem a prágai béke ama cikkének módosítása iránt és a két állam baráti viszonyának megfelelőleg a két udvar a kívánt értelemben egyezsége lépett, mely f. évi jan. 11-én ratifikáltatott. A szerződés önkön elő fog terjesztetni.

A keleti háború melletti befejezése iránti reményt, melyet az utóbbi rendes ülésszak kezdetén kifejeztem, megvalósult és a nagyhatalmaknak mult nyáron egybegyűlt képviselőinek sikerült megegyezniük oly rendelkezés iránt, melynek kivételétől várni lehet a kereszténynek védelmét, a rend fenntartását a török birodalomban és az európai hatalmak közti kéke megőrzését.

A külhatalmak a berlini szerződés által meg erősített békés viszonyait Németországhoz és egymás között előmozdítani: ez lesz eszentul is a feladat, melynek érdekében a hatalmat, melyet Németország az egyesítés által nyert, felhasználni akarom, amennyiben az én kezembe van lehetése.

Ha isten megengedi nekem ezen feladat teljesítését, akkor az utolsó év nehéz tapasztalataira is azon halás érzettel fogok visszatérteni, — hogy uralkodásom eddig dusan meg volt áldva.

A trónbeszéd felolvasása után ismét háromszoros hoch kiáltás hangzott fel.

Ezután Bismarck herceg a birodalmi gyűlés ülésszakát megnyitottanak nyilvánítá.

A birodalmi gyűlés első ülését Forckenbeck elnök d. u. tél 4 órákor nyitotta meg és bemutatta a kormány összes előterjesztéseit, ezek közt az egész költségvetést, a kölcsönjavaslatot, az általános posta-egyletről és az Ausztia-Ma-

gyarországgal kötött kereskedelmi szerződésről szóló javaslatokat.

Névszerint felszólították a képviselőket; 200-an voltak jelen, a gyűlés tehát határozatképes. Az előkiválasztás holnap 4 órákor lesz.

## A képviselőház ülése.

— Február 12. —

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, melylyel az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló szentesített törvényeknek az országos levéltárba elhelyezéséről szóló elismervényt megküldi.

Az elismervény a képviselőház levéltárába fog letétetni.

Ezután bemutatja Kecsomét város két feliratát a köd által okozott károknak adóengedély alapjául leendő felvétele és a közigazgatási bíráskodás életbe léptetése iránt Selmezbánya és Bálábánya városok feliratát a zsinó-váralyai tanítóképződének Selymezbányára való áthelyezése tárgyában.

A kérvényi bizottsághoz utasítottanak.

Végül jelenti az elnök, hogy Pest-Pilis-Zsolts-Kis-Kun megye alispánja az elnökséghez intézett levélben 67 frt 74 krt kildött Drágify Sándor volt képviselő megválasztása körül fölmerült s a bíráló bizottság által elmarasztalt költségek fejében.

Tudomásul vétetik.

Kubinyi Árpád előadó bemutatja a kérvények 9-ik sorozatát a bizottsághoz utasított kérvények tárgyában.

Szombaton fog tárgyalatni.

Az indítványkönyvben újabb bejegyzés nincs.

Az interpellációs könyvben Csátár jegyzett 2 interpellációt a bel- és pénzügyminiszterhez: a roncsoló toroklob megszüntetése tárgyában összehívandó orvosi értekezlet, és az 1875. 24. t. cz. 2. §-ában engedélyezett adómentes pálinka főzés körül tapasztalt visszaélések megszüntetése iránt.

Az interpellációk az ülés végén fognak előterjesztetni.

Következnek a miniszterek válaszlai egyes interpellációkra.

Szendé Béla honvédelmi miniszter válaszlal Degré Alajosnak az abonyi katonai beszámolás tárgyában tett interpellációjára. Hogy egy század lovasság van elhelyezve Abonyban, annak okai katonai szempontból a talaj és terep alkalmas voltában keresendő. Hogy a vidék nem járul a terephez, azon segíteni nem lehet a jelenben div rendszert mellett, mert az ilyen elszállásolási teher arányosításáról gondoskodva nincsen. Épen ezért nyújtja be a beszállásolásra szóló törvényjavaslatot két hét előtt másod ízben, mely segíti fog az ily bajokon, emelni fogja azt a kártalanítási összeget, melyet az állam az illetőknek fizetni fog. A belügyminiszter a napokban törvényjavaslatot fog benyújtani, mely fel fogja jogosítani a megyéket, hogy a költséget, melyet eddig egyes községek voltak kénytelenek viselni, arányosítsa. Kéri a választ tudomásul venni.

Degré Alajos látva azt, hogy a miniszter komolyan kíván segíteni, most egyelőre tudomásul veszi a válaszl, bár sajnálja, hogy a törvényjavaslatban nincs megőrzve a katonai fuvarozás.

Kemény Gábor br. kereskedelem ügyi miniszter válaszlal Bakay Nándornak a Svájccsal állítólag megháborított forgalmi viszony iránt tett kérdésére.

A miniszterium iratai közt kutatva, nem találta semmi nyomát, hogy a forgalomban valami nehézség állana fenn. Erre a külgügyi hivatalhoz fordult s onnan oly értesítést nyert, hogy mitsem tud, hogy Svájc az új vámtarifa bármely tétele iránt nehézséget tenne s hogy illetékes svajoci körökben a legkisebb lehangoltság sem uralkodnék. Kéri a választ tudomásul venni.

Bakay Nándor készséggel veszi tudomásul a válaszl alakilag, de nem lényegében. Hogy nem légből kapta értesítését, hivatkozni a lapokban megjelent tudósításokra s saját összeköttetései részéről kifejezett aggodalmakra. Kérdései tehát alapos okkal bírtak, és az autonóm vámtarifa irányában aggodalmak most sincsenek eloszlva.

A ház a miniszter válaszlát tudomásul veszi.

Kemény Gábor br. miniszter válaszlal Zay Adolfnak a kereskedelem és ipar érdekeinek a pestis ellen való óvintézkedések mellett megvédése tárgyában tett interpellációjára. A miniszterelnök Simonyi Ernő interpellációjára válaszlal, kijelölve az irányt, meddig kíván a kormány az óvintézkedésekben menni. A XVIII. században uralkodott pestis éppen Brassóban is pusztított s elzárás által helyhez volt köthető.

Ily ismert tények után, hogy a pestis elhurcolás által terjedhet, feladta tehát a kormányt intézkedni a terjedés meggátolása iránt s ebben odáig is el fog menni, ha szükséges lesz, hogy az ország keleti részét is elzárja a nyugattól. Más nem ígérhet, mint azt, hogy mindent meg fog tenni, a mit az ország biztonsága, s jóléte követel, kéri válaszlát tudomásul venni.

Zay Adolf nem nyugodhatik meg az adott válaszlban s kéri ezt tudomásul nem veszi.

A ház a miniszter válaszlát tudomásul veszi. Csátár Zsigmond kéri a minisztert: vajon igaz e, hogy a roncsoló-toroklob Kis-Kunfélegyházán eddig 1008 egyént gyilkolt meg, tovább-

bá mutatkozik-e a járvány az országban másutt is; tanulmányoztatja-e a bajts megszüntetése módját, s ha nem, szándékozik-e azt tenni?

Kiadatik a belügyminiszternek.

Csátár Zsigmony erre második interpellációt járteszt elő, melyben kéri a pénzügyminisztertől: Van-e tudomása arról, hogy az 1878. XXIV. t. cz. 2. §-ban körülírt adómentes pálinkafőzést az ország lakosai nem élvezhetik és pedig azért, mivel a pénzügyi igazgatóságok (ezek közt kivált a szegedi) a főzést meg nem engedik november, december, január havakban, hanem csak később, midőn a befizetésekbl tudomásul szerez arról, hogy az illetők nem győzővén bevárni a törvény adta ingyenes engedményt, főzésre bárczát váltának?

Van-e tudomása, hogy a szegedi pénzügyigazgatóság a csongrádi üst tulajdonosoknak nem valamennyinek, hanem csak néhányának adott öntermesztett anyagból való pálinkafőzésre engedélyt? Ha nincs tudomása, fog-e intézkedni, hogy ez a jövőben ne ismétlődhesse? Vajjon a pénzügyi igazgatóságok azért, mert a törvényt megértették, meg lesznek-e büntetve?

Az interpellációt közöltetik a pénzügyminiszterrel.

Elnök: Véleményem szerint a legközelebbi ülés szombaton d. e. 11 órákor lenne tartandó. (Helyeslés.) Tárgyai lesznek a 9-ik sorjegyzékben foglalt kérvények tárgyalása.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés eloszlik 12<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órákor.

## BELFÖLD.

Carneval.

Besztercze, 1879. febr. 11.

Városunk kereskedői ifjusága jelen hó 8-án a „Városháza” című szállodában megtartotta táncszüvegalmát, mely koronája volt itt a farsangi idénynek. A bál sikere iránti fellelvételünkben nem csatlódtunk, mert már fél kilenczkor kezdettélénkűlni a terem, s midőn [már fél óra] múlva a városi „turnerek” rázuditották az „első talpalávalót”, előkelő társadalmi köröknek szép korszorját láttuk már egybegyűltve.

A mi pedig leginkább meglepett, nem láttunk méteres üszályokat, egy percznyi gyönyörnek örvendő méregdrága habruhákat, nehéz selymeket, s épen e körülmény adta meg valódi zamatját e kellemes estnek s tette feszletenné e mulatságot, hol a hasztalan fény és pompa helyett az egyszerűség vett diadalt a mindenfelé járványossá lett hatásvadászat daczára, s gondatlan kedélyhangulatban folyt a tánc legjavában késő éjjelig. Egy érdekes epizódot sem hagyhatok említés nélkül, mely még jobban feleveníté a kedvet. Igen jól esett a léleknek, midőn egy néhány magyar ifju kérésére a rendező szíves volt ráhuzatni s csárdást, mely oly ritka itt mint a fehérhólló, s pezsgő kedvel perdit tánczra egy maioknyi sereg a ropogós óta mellett kiki párfájával. Nő, de e nőlr csak a cigány született s csak ez tudja megteremteni e libogó, lobogó nótát nyirettűjével.

Ez volt tehát a második és utolsó elite-bál, mert a „Magyar Casino” által kiállításba helyezett táncszüvegalmát elejtve lett, még pedig egy nem menthető indokból, mert az eszméindító egyszegényes argumentummal védet határozattal szemben részvétlány miatt az eszma kivételével visszaléptek Rimaparti.

## Boér Emma vendégzereplése.

D e s, 1879. febr. 13-án.

A mult évi december 7-ke óta itten működő Homokai László színtársulata előadásait folyó hó 2-ától kezdődőleg D. Boér Emma asszony vendégzereplése fűszerezi. Eddigél hatzszor lépett fel. Közlebből Lecouvriur Adrienneben a czimzerepet játszta, tegnap pedig a „Betyárkendőben” Örsze szerepében lépett fel. A közönség egész ünnepiesen fogadta, orvatiokkal tündette ki, és zajos tapokban részeseit, felvonások után három, söt hatszori kihívások által adta teljes megelégedésének kifejezését, tegnap egy csinos koszorúval tiszteltetett meg. D. Boér Emma asszony szeretettreméltó modora azonban őt egyáltalán az itteni mivel családokhoz fűzte s a színpadon kívüli szinten annyira megkedvelteté, hogy tiszteltetére naponta családias estélyek rendeztetnek. Ma „A lowoodi árvában” Eyre-Jane-t játszta, miként értesülünk e szerep a vendégművésznő egyik legjobb alkotásai közé tartozik, kíváncsian várjuk az előadást.

Nem tehetjük, sőt kötelességet teljesítünk akkor, midőn a vendégművésznő után, Aradi T. Liszta asszonyról, mint a Homokai társulata universalis primadonnájáról elismertőleg nyilatkozunk, ki nagy kötelességeket teljesít, fáradsót szerepekben naponta játszik, egyszer hősnő, máskor salon komika, kitűnő népszimfő-énekesnő, megkülönböztet rajta, hogy gyakorlott és sokoldalú színésznő. Sándorinó kedves, szende, csinos jelenség. Sándor Emil és Pásztori routineja kétségbevonhatlan, ők ketten lelki a társulatnak és sokoldalú szerepekben elismerést vívtak ki közönségünk előtt. A társulat egészen véve összetanult tagokból állván, bármely kíváncsi színpadon meg állhatnak; miként értesülünk, innen Tordára szándékozik Homokay, jó sikert és zsufolt házat, jobb kíváncsival alig kísérhetnők.

Cz—Y







